

De meeste patiënten/cliënten kiezen uit vrije wil voor een behandeling van hun psychiatrische klachten bij Emergis. Sommigen worden echter gedwongen opgenomen in onze kliniek. Ook u bent hier tegen uw wil.

De Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen (BOPZ) regelt de rechtspositie van patiënten/cliënten, die gedwongen zijn opgenomen in een psychiatrische kliniek.

UW RECHTSPOSITIE BIJ Inbewaringstelling

Volgens de wet zijn er vier manieren om gedwongen te worden opgenomen.

- 1 Inbewaringstelling (IBS).
- 2 Rechterlijke Machtiging (RM) op vordering van de officier van justitie en op verzoek van de echtgenoot, ouders, bepaalde bloedverwanten, mentor, voogd of curator van de op te nemen patiënt/cliënt.
- 3 Rechterlijke Machtiging (RM) op vordering van de geneesheer-directeur van Emergis. In dit geval verblijft de patiënt/cliënt al vrijwillig bij Emergis en geeft bovendien aan het verblijf te willen beëindigen, terwijl de psychiater vindt dat dat nog niet kan.
- 4 Rechterlijke machtiging (RM) op eigen verzoek.

Het belangrijkste verschil tussen een IBS en een RM is dat een IBS een spoedprocedure is en een RM niet. Bij een IBS wordt binnen enkele dagen nadat de opname heeft plaatsgevonden door de rechter getoetst of aan de voorwaarden voor een IBS is voldaan. Bij een RM wordt vooraf door de rechter bekeken of u met een RM opgenomen moet worden.

U bent opgenomen volgens de procedure van een IBS. Waarschijnlijk heeft u vragen over uw verblijf. Deze brochure probeert antwoord te geven op vragen over uw rechten en over de juridische gevolgen van uw opname.

INBEWARINGSTELLING

Wat is een Inbewaringstelling?

Een Inbewaringstelling (IBS) is een spoedprocedure om u –tegen uw wil– in een psychiatrische kliniek op te nemen. Dit gebeurt op lastgeving van de burgemeester (of de wethouder aan wie die bevoegdheid is overgedragen). Daarbij moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:

- u bent ten minste 12 jaar en veroorzaakt gevaar;
- het vermoeden bestaat dat dit gevaar veroorzaakt wordt door een psychische stoornis;
- de dreiging van gevaar is zo dringend dat opneming met een Rechterlijke machtiging (RM) niet kan worden afgewacht;
- het gevaar kan alleen worden opgelost door tussenkomst van een psychiatrische kliniek en niet door tussenkomst van personen of andere instellingen;
- u bent onder de 12 jaar, veroorzaakt gevaar en uw ouders of wettelijk vertegenwoordigers zijn tegen opname of hebben hier onderling een meningsverschil over.

De rechter oordeelt binnen enkele dagen na opname of voortzetting van de IBS nodig is.

Wat is de procedure?

De burgemeester stelt u in bewaring. Hij tekent de beschikking en brengt de volgende personen op de hoogte:

- de officier van justitie;
- uw advocaat;
- de inspecteur voor de geestelijke gezondheidszorg;
- uw naaste familie of relaties, of uw wettelijk vertegenwoordiger.

Belangrijk is de geneeskundige verklaring, die bij voorkeur wordt opgesteld door een onafhankelijk psychiater of (huis-) arts. Uit de verklaring moet blijken dat een IBS noodzakelijk is. Zonder die geneeskundige verklaring kunt u geen IBS krijgen en kunt u niet tegen uw wil worden opgenomen.

Een IBS moet direct uitgevoerd worden. Zowel de geneeskundige verklaring als de beschikking van de burgemeester mogen niet ouder zijn dan één dag. U wordt dus binnen één dag opgenomen.

Nadat u bent opgenomen, stuurt de burgemeester de beschikking samen met de geneeskundige verklaring naar de officier van justitie. Deze legt de stukken voor aan de rechter. De rechter beslist daarna over de voortzetting van de IBS. Vóórdat de rechter die beslissing neemt, moet hij u horen. Dit gebeurt binnen drie werkdagen na ontvangst van de stukken. Tijdens dit gesprek krijgt u gratis hulp van een advocaat. Deze neemt contact met u op voordat de rechter komt. Hij helpt u bij de rechterlijke procedure en let erop dat alles volgens de regels verloopt.

De gesprekken met de advocaat en de rechter kunt u gebruiken om alles over uw opname te bespreken. Wanneer u het niet eens bent met uw opname of met de geneeskundige verklaring, moet u hen dat vertellen. U kunt ook een verzoek indienen om een andere deskundige te laten adviseren.

Waar heeft u recht op?

- Bijstand van de patiënten-vertrouwenspersoon (PVP).
- Bijstand van een advocaat.
- Een gesprek met de rechter.

Het behandelingsplan

Zo snel mogelijk na opname ontvangt u schriftelijk bericht wie er binnen onze kliniek verantwoordelijk is voor uw behandeling. Deze behandelaar stelt in overleg met u een behandelingsplan op. Dit plan heeft tot doel uw stoornis zo te verbeteren dat de reden van uw opname (het gevaar) wordt weggenomen. Er wordt onder andere in opgenomen welke behandelingsmiddelen in de loop van uw opname zullen worden gebruikt. Zo nodig kan het plan gedurende uw opname worden aangepast. Het plan mag alleen worden uitgevoerd als u daarvoor toestemming heeft gegeven. Het kan voorkomen dat de behandelaar vindt dat u niet in staat bent uw wil te bepalen. In dat geval overlegt de behandelaar met uw echtgeno(o)t(e), diegenen met wie u langdurig samenwoont, uw wettelijke vertegenwoordiger of uw naaste familiebetrekkingen. Overeenstemming met u blijft echter nodig.

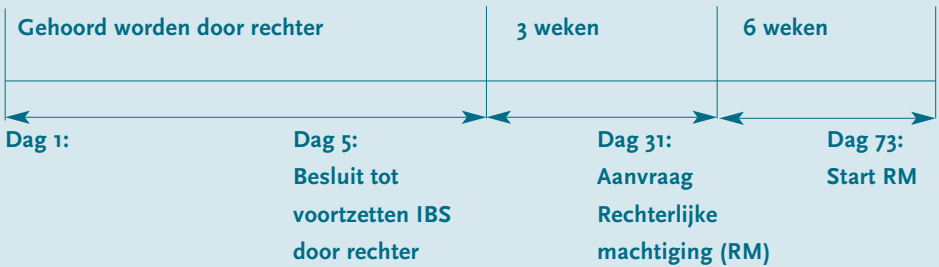
Er bestaat één uitzondering: een behandelingsplan mag onder dwang worden toegepast wanneer het absoluut noodzakelijk is u of anderen te beschermen tegen ernstig gevaar dat wordt veroorzaakt door uw stoornis. De behandelaar informeert de geneesheer-directeur hierover en ook de Inspectie wordt ingelicht. De Inspectie onderzoekt achteraf of de dwangbehandeling echt nodig was en of Emergis zorgvuldig heeft gehandeld. Een dwangbehandeling mag nooit langer duren dan nodig is.

Heeft u vragen met betrekking tot de diagnose, medicijnen en behandeling dan kunt u contact opnemen met het afdelingssecretariaat en een gesprek aanvragen met de behandelend psychiater of psycholoog.

Hoe lang duurt een IBS?

Tussen uw opname en het besluit tot voortzetting van de IBS kunnen ongeveer 5 dagen zitten. Vanaf het besluit tot voortzetting is een IBS drie weken geldig. Tegen deze beslissing is geen beroep mogelijk.

Na die drie weken is verlenging niet mogelijk. Maar als uw psychiater vindt dat u de kliniek nog niet kunt verlaten, moet een Rechterlijke machtiging (RM) worden aangevraagd. De IBS duurt in dat geval tot de RM begint. Dat kan maximaal zes weken later zijn.

Hoe komt u van een IBS af?

U kunt om vele redenen om opheffing van een IBS vragen. U vindt bijvoorbeeld dat u zover bent genezen dat u de kliniek kunt verlaten. Of u wilt uw behandeling vrijwillig voortzetten. Of u vindt dat u ten onrechte een IBS heeft gekregen omdat u helemaal geen gevaar bent voor uzelf of voor anderen.

Om een IBS op te heffen zijn er verschillende mogelijkheden.

- U vraagt de rechter de IBS niet voort te zetten. Dit kunt u doen op het moment dat de rechter met u komt praten. U vertelt hem waarom u vindt dat de IBS onterecht is. Tijdens dit gesprek krijgt u bijstand van een advocaat. Hij kan u met uw vraag aan de rechter helpen.
- U vraagt de geneesheer-directeur om ontslagen te worden. Hij heeft, op of na advies van de behandelend psychiater, wettelijk de mogelijkheid om een IBS op te heffen en u ontslag te verlenen. Daarnaast is het mogelijk om tijdens de contacten met uw behandelaar om opheffing van de IBS te verzoeken.
- Wanneer uw verzoek om ontslag wordt afgewezen, kunt u de officier van justitie vragen hierover een beslissing van de rechter te vragen. Dit moet schriftelijk worden gedaan. Bij dit verzoek moet u een afschrift van uw oorspronkelijke ontslagverzoek alsmede de beslissing van de geneesheer-directeur voegen. Het is mogelijk dat deze procedure meer tijd in beslag neemt dan de drie weken die de IBS in de regel duurt.

Wat zijn uw rechten bij een IBS?

Tot de fundamentele rechten van de patiënt/cliënt behoren het ontvangen en verzenden van post, het ontvangen van bezoek, bewegingsvrijheid en telefoonverkeer. Wel is het zo dat deze rechten voor een ordelijke gang van zaken in ons ziekenhuis in banen zijn geleid. Dit wordt omschreven in de huisregels.

Uw gedwongen opname met een IBS heeft ook gevolgen voor uw rechtspositie. U bent bijvoorbeeld in uw bewegingsvrijheid beperkt. U mag het ziekenhuisterrein van Emergis niet verlaten. Verlaat u de kliniek zonder toestemming dan kunt u door de politie worden teruggehaald.

Een aantal rechten houdt u altijd. Niemand kan u verbieden contact te hebben met uw advocaat, de patiënten-vertrouwenspersoon (PVP), de Raad van Bestuur van Emergis, de officier van justitie, de inspecteur voor de geestelijke gezondheidszorg en de rechter.

Mag u met verlof?

De IBS is een noodmaatregel waarin verlof niet past.

Kunt u bij een gedwongen opname over uw eigen geld beschikken?

Bij een IBS kunt u over uw eigen geld beschikken. U mag ook uw eigen goederen beheren en bijvoorbeeld stemmen. In officiële termen heet dit dat u ‘handelingsbekwaam’ bent.

Er zijn echter enkele wettelijke uitzonderingen.

- Wanneer u een onderbewindstelling hebt. Dit betekent dat u de bevoegdheid verliest zelf uw geld en goederen te beheren. De kantonrechter wijst iemand aan die dit voor u beheert. Dit is de bewindvoerder; meestal iemand die u goed kent. U hebt zijn toestemming nodig als u bijvoorbeeld dure dingen wilt kopen, of een hypotheek op uw huis wilt nemen.
- Wanneer u een ondercuratelestelling hebt. Dit betekent dat u zowel uw financiële als andere persoonlijke belangen niet meer kunt behartigen. U hebt uw handelingsbekwaamheid verloren en mag dus niet meer zonder goedkeuring van de curator zelfstandig rechtshandelingen verrichten. Uw positie is te vergelijken met een minderjarige. De rechter wijst een curator en een toeziend curator aan die u vertegenwoordigen.

BEPERKINGEN

De beperkingen in uw fundamentele rechten moeten goede gronden hebben:

- de vrees voor ernstige nadelige gevolgen voor uw gezondheidstoestand;
- ter voorkoming van ordeverstoring door overtreding van de huisregels;
- ter voorkoming van strafbare feiten.

Als er beperkingen worden opgelegd in het recht op bezoek, het recht op bewegingsvrijheid of het recht op vrij telefoonverkeer, wordt daarvan onmiddellijk melding gedaan aan de geneesheer-directeur.

Huisregels

Voor een goede gang van zaken gelden er huisregels. De huisregels zijn opgesteld om het verblijf bij Emergis zo prettig mogelijk te maken. Het is niet eenvoudig om als verschillende individuen met elkaar te moeten samenleven, daarom kan van een ieder verlangd worden dat men op een respectvolle wijze met elkaar omgaat. Dit houdt in dat de privacy van iedereen die bij Emergis verblijft wordt gerespecteerd.

- Lichamelijk geweld wordt niet getolereerd en tegen ongewenste intimiteiten wordt opgetreden.
- Het gebruik van alcohol kan beperkt worden toegestaan voor zover het de orde op de afdeling niet verstoort en niet in strijd is met de afspraken die hierover gemaakt zijn in het behandelplan.
Het in bezit hebben van, gebruik van en handel in drugs is niet toegestaan.
- Er wordt verwacht dat zorgvuldig wordt omgegaan met eigen en andermans eigendommen. Opzettelijk aangebrachte schade kan worden verhaald.
- Er geldt een rookverbod in alle openbare ruimtes. Omwille van de veiligheid is het verboden op de slaapkamers te roken.
- Na 23.00 uur is het niet toegestaan activiteiten te ondernemen die geluidsoverlast veroorzaken.
- Men dient voor 23.00 uur terug te zijn op de afdeling. Er kunnen afspraken gemaakt worden om daarvan af te wijken. Weekendverlof loopt vanaf vrijdag 16.00 uur tot zondag 23.00 uur.
- De bezoektijden van de centrale voorzieningen te Kloetinge zijn woensdag, zaterdag, zondag en feestdagen van 14.00 - 21.00 uur; de overige dagen van 18.30 - 21.00 uur. Het verdient de voorkeur, in verband met privacy van andere patiënten, het bezoek op de E-plaza te ontvangen.

Klachtenregeling

Het kan voorkomen dat u klachten heeft over het verblijf of de behandeling bij Emergis. Hoe u in een geval van een klacht dient te handelen, kunt u lezen in de folder ‘Klachten en Klachtenregeling’.

ADRESSEN

Raad van Bestuur Emergis

Postbus 253
4460 AR Goes

Regionale Inspectie voor de Gezondheidszorg voor Zuid-Holland en Zeeland

Postbus 5837
2280 HV Rijswijk

Officier van justitie

Postbus 5012
4330 KA Middelburg

Stichting Patiëntenvertrouwenspersoon GGZ (PVP)

F.C. Dondersstraat 9
3572 JA Utrecht
telefoon 030 271 83 53

Klachtencommissie

Postbus 253
4460 AR Goes

©Emergis, Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg

Een uitgave van dienst Communicatie, januari 2004

Postbus 253, 4460 AR Goes

telefoon 0113 26 70 00, telefax 0113 21 66 26

e-mail emergis@emergis.nl

<http://www.emergis.nl>